

Program

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

Pion śledczy i jego terenowe jednostki oraz pion więziennictwa MBP.

Ludzie, struktury, metody działania

Dzień pierwszy

9.00-9.20 – rozpoczęcie konferencji

9.20-10.00 – Prolog – **dr Barbara Świtalska-Starzeńska**

(Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL)

Ina Awgutis (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL) – *Kompleks więzienny na Mokotowie założenie i rozbudowy*

dr Aneta Popławska-Suś (Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Szczecin/SP nr 18 im. gen. Józefa Bema w Szczecinie) – *Rakowiecka 37, jako potencjał miejsca pamięci w edukacji historycznej i obywatelskiej w ujęciu żołnierzy podziemia w latach 1945-1956*

10.00-10.20 – dyskusja

10.20-10.50 – przerwa

10.50-12.10 – Panel I – **Paweł Sztama** (Biuro Badań Historycznych IPN/ Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL)

prof. dr hab. Mirosław Golon (Instytut Historii i Archiwistyki UMK Toruń/ Delegatura IPN Bydgoszcz) – *Kat Rawicza.*

Od wiejskiego krawca i gminnego aktywisty Komunistycznej Partii Polski po szefostwo jednego z najcięższych stalinowskich więzień. Działalność Antoniego Konkola w strukturach komunistycznego aparatu represji.

dr Krzysztof Łagojda (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN we Wrocławiu) – *Krwawe „Toledo”. Naczelnicy więzienia karno-śledczego nr III w Warszawie w latach 1945-1956.*

dr Marcin Witkowski (badacz niezależny) – *Naczelnicy więzienia karno-śledczego w Wadowicach w latach 1945-1956.*

dr Monika Komaniecka-Łyp (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Krakowie) – *Podśluch w więzieniu mokotowskim w latach 50.*

12.10-12.40 – dyskusja

12.40-13.10 – przerwa

13.10-14.30 – Panel II – **dr Krzysztof Łagojda** (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN we Wrocławiu)

Paweł Sztama (Biuro Badań Historycznych IPN/Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL) – *Portret zbiorowy kadry kierowniczej Wydziału II Departamentu Śledczego Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego.*

Konrad Pieńkowski (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL) – *Metody śledcze wykorzystywane przez oficerów Departamentu Śledczego Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego wobec kobiet na terenie więzienia mokotowskiego.*

Paweł Szablowski (Akademia Wymiaru Sprawiedliwości) – *Przestępcze metody wymuszania zeznań przez funkcjonariuszy MBP w świetle dokumentacji sądowej do tzw. procesów o łamanie praworządności.*

dr Paweł Fornal (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Rzeszowie) – *Zbrodnie komunistyczne i zbrodnie przeciwko ludzkości popełnione przez funkcjonariuszy PUBP w Krośnie w latach 1946-1950 oraz próby ich rozliczenia i osądzenia po powstaniu IPN.*

14.30-15.00 – dyskusja

15.00-16.00 – przerwa

16.00-17.00 – dyskusja wokół książki prof. Patryka Pleskota
pt. *Przedsiębiorstwo MBP. Wybrane aspekty pozaoperacyjnej
działalności Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego
w przestrzeni miejskiej Warszawy (1945–1954)*, Warszawa 2024.

Paneliści:

dr hab. Patryk Pleskot, prof. URz (Oddziałowe Biuro Badań
Historycznych IPN w Warszawie/Uniwersytet Rzeszowski)

Magdalena Dźwigał (Archiwum IPN)

dr Bartosz Kapuściak (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów
Politycznych PRL/Wojskowe Biuro Historyczne)

Dzień drugi

9.00-10.00 – **Panel III** – **dr Piotr Byszewski** (Muzeum Żołnierzy
Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL)

dr Barbara Świtalska-Starzeńska (Muzeum Żołnierzy Wyklętych
i Więźniów Politycznych PRL) – *Powstańcy warszawscy skazani na
śmierć i zgładzeni w więzieniu mokotowskim w Warszawie w latach
1945–1948.*

dr Dominika Pasich (Oddziałowe Archiwum IPN w Krakowie) –
*Centralne więzienie w Rawiczu i Jego dwaj więźniowie:
ks. dr Piotr Oborski i ks. Zbigniew Gadomski.*

Maciej Nowak-Kreyer (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów
Politycznych PRL) – *Połowanie na Jana Kmiołka – działalność
wywiadowcza i agenturalna bezpieki przeciwko oddziałowi
Jana Kmiołka w latach 1947–1951.*

10.00-10.30 – dyskusja

10.30-11.00 – przerwa

11.00-12.00 – **Panel IV** – **dr Sylwia Maleszak** (Muzeum Żołnierzy
Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL)

dr Tomasz Krok (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie) – *Wybrane przykłady wykorzystania agentury celnej w śledztwach dotyczących działalności wywiadowczej w powojennej Polsce (1945-1956).*

Michał Wołłejko (badacz niezależny, zastępca redaktora „Glaukopisu”) – *Śledztwo i proces Jana Morawca ps. „Tajfun”, „Remisz”, „Henryk”. Metody śledcze, wykorzystanie agentury celnej.*

Michał Gawriłow (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL) – *„Nie tylko rozmowy z katem” – historia Kazimierza Moczarskiego jako case study do edukacji o pionie śledczym i więziennictwa MBP.*

12.00-12.30 – dyskusja

12.30-13.00 – przerwa

13.00-14.00 – **Panel V – Maciej Nowak-Kreyer** (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL)

dr Bartosz Kapuściak (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL/Wojskowe Biuro Historyczne) – *Sprawa śmierci gen. Franciszka Hermana.*

dr Sylwia Maleszak (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL) – *Warunki socjalno-bytowe kobiet w więzieniu mokotowskim.*

Magdalena Dźwigał (Archiwum IPN) – *„A po wyjściu na wolność zepchnięci w prywatność...” Inwigilacja byłych więźniów okresu stalinowskiego na przykładzie skazanych na karę śmierci przez WSR w Szczecinie.*

14.00-14.30 – dyskusja

14.30-14.45 – podsumowanie i zamknięcie konferencji